

Ритм, музика і рух плекають тіло й дух

Музично-ритмічне виховання за системою Е. Жака-Далькроза

Ольга БАРАБАШ,
музичний керівник,
ЗДО №9 “Чарівник”, м. Луцьк

Система музичного виховання Еміля Жака-Далькроза, якій присвячена ця публікація, придатна і для роботи з дітьми з типовим розвитком, і для тих, хто має особливі освітні потреби. Тож педагоги успішно використовують її в інклюзивних групах. Вона поєднує музично-ритмічні завдання з ритмічними вправами та іграми, що створює можливості для глибшого сприйняття музики, сприяє розвитку в дітей уваги, музичного слуху, пам'яті, уваги, формує вміння виражати себе в пластичних рухах, гармонізує емоційний стан.

РИТМІЧНА ГІМНАСТИКА: ОСНОВНІ ІДЕЇ

На початку ХХ століття швейцарський музикант і педагог Еміль Жак-Далькроз розробив систему музично-ритмічного розвитку, яку назвав “ритмічна гімнастика”, або “евритмія”.

В основу його теорії покладено розуміння ритму як універсального начала, що формує тіло і дух людини, допомагає звільнитися від фізичних та психологічних комплексів, усвідомити свої сили. Його методична система передбачає триєдність музики, слова і руху, де **музика є рушійною силою, а не акомпанементом чи музичним фоном.**

Слухаючи музичний твір, дитина емоційно відгукується на його характер та настрої і рухається відповідно до нього.

Сюжетні, образні вправи та ігри конкретизують зміст твору, допомагають дітям глибше його переживати. Рухи органічно пов'язані з характером музики, сприяють її цілісному сприйняттю. Відповідаючи рухами (сплесками, притупуванням, кроками, бігом, стрибками), зміною напрямку руху тощо на особливості мелодії, ритму, динаміки, структури музичного твору, дошкільнята засвоюють значення елементів музичної мови, а ще вчать володіти своїм тілом, координувати рухи, узгоджувати їх зі змістом музики.

Виконання поспівок нормалізує дихання, коригує темп мовлення, **навчання гри на дитячих музичних інструментах** удосконалює чуття ритму та дрібну моторику.

Ритмічна гімнастика не має фізичних чи вікових обмежень та протипоказань, вона здійснює благотворний вплив на розвиток дитини, зокрема з особливими освітніми потребами, сприяє налагодженню її взаємодії з оточенням.

З ДОСВІДУ РОБОТИ

Ідеї Е. Жака-Далькроза допомогли мені по-новому підійти до музичного виховання дітей з особливими освітніми потребами. Я почала використовувати елементи його ритмічної гімнастики **в роботі з дітьми-логопатами.** Відомо, що сприйняття і мовлення, і музики здійснюється єдиною аналізаторною системою, тож недостатність однієї системи сприйняття (мовленнєвої) можна компенсувати за допомогою іншої (музичної). Тому я й обрала ритм як один з організаційних елементів музичного виховання.

Вправи та ігри на розвиток ритму вкраплюю в кожне музичне заняття. Для кращого опанування кожна гра неодноразово повторюється і варіюється протягом навчального року. Так, малечкам подобаються **ігри з іменами** (“Пісенька про ім'я”, “Заспівай своє ім'я”, “Хто твій товариш?”) — залежно від завдання вони проплескують ритм імені: власного, сусіда, друга. Таким чином підвищується пізнавальна активність дітей, розвиваються співочі навички, слух, формується доброзичливе ставлення малечки одне до одного.

Мої вихованці залюбки ознайомлюються з довгими і короткими звуками (“та-ті”) за допомогою

ЧАС ОФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ НА 2019 РІК!

Обирайте зручний для вас спосіб

НА ПОШТІ

або

ONLINE

ІНДЕКСИ

“Дошкільне виховання” **74140**

“Палітра педагога” **40296**

“Джміль” **40295**

Комплект **95989**

НА САЙТІ **JMIL.COM.UA**

Сформуйте
персональний комплект

БОНУС

Е-МАТЕРІАЛИ ДО КОЖНОГО ВИПУСКУ!

Шукайте на сторінках і завантажуйте з сайту

